

Ons nummer: O25.001350

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Verhogen van de financiële middelen uit het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2024 en voor de projectleiderskosten
Commissie	Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d.	4 maart 2025
Portefeuillehouder	Petra van den Akker
Team	Beleid Sociaal Domein
Adviseur	Timo Reinink

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit:

De gemeenteraad actief te informeren over het verhogen van de financiële middelen uit het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2024 en voor de projectleiderskosten

Samenvatting:

19 december 2023 heeft het college het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2024 vastgesteld (hierna: POH24). In dit collegevoorstel stelden we voor de financiële middelen uit dit POH24 te verhogen. In POH24 gebruikten we de VNG-normbedragen. Deze wijken sterk af van de marktconforme bedragen voor de bouw van een kwalitatief en duurzaam schoolgebouw. De wijze waarop we dit voorstellen te doen, is om af te wijken van de VNG-norm. Daarvoor in de plaats adviseren we de BDB-norm toe te passen. Dit kan door af te wijken van bestaand beleid. De verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Súdwest-Fryslân (hierna: de Verordening) biedt die mogelijkheid op basis van artikel 39, en tevens over te kunnen gaan tot het ophogen van de financiële middelen.

Het betreft een verhoging van de middelen voor drie scholen:

- obs. Bûtensprong in Boazum (renovatie/vernieuwbouw);
- cbs. It Fûnemint in Wommels (uitbreiding);
- basisschool Tusken de Marren in Woudsend (vervangende nieuwbouw)

Toelichting/achtergrond:

Op 4 maart 2025 heeft het college besloten over de verhoging van de financiële middelen uit het Programma en overzicht onderwijshuisvesting 2024 en voor de projectleiderskosten. Naar aanleiding van dit besluit wordt de raad d.m.v. deze actieve informatie geïnformeerd. Het betreft namelijk een ophoging van het investeringskrediet en wijziging binnen het onderwijshuisvestingsprogramma. Het gaat om de volgende collegebesluiten:

- a. met toepassing van artikel 39 van de Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Súdwest-Fryslân af te wijken van hoofdstuk 2 van deze verordening;
- b. met toepassing van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht af te wijken van de beleidslijn 'Renovatie en duurzaamheid' dd 24-11-2020;
- c. de beschikking te wijzigen door het bedrag uit 2024 met € 1.817.618 op te hogen;
- d. een krediet van € 292.357 beschikbaar te stellen voor projectleiderskosten;
- e. de bedragen in c en d te bekostigen uit het investeringsprogramma Onderwijshuisvesting PO;
- f. het voor 2026 extra benodigde bedrag voor de tijdelijke huisvesting in de onderwijsbegroting op te vangen.

De Verordening regelt de onderwijsvoorzieningen. De gemeenteraad stelt de Verordening vast. In bijlage 4 van de Verordening staat het VNG-normbedrag genoemd waarop alle berekeningen zijn gebaseerd. Ter uitvoering van de Verordening is in 2017 het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld. Jaarlijks stelt het college een uitvoeringsplan op voor het huisvestingsprogramma

van de scholen.¹ Dit is het Programma en overzicht onderwijshuisvesting. Voor renovatie geldt een kader dat is opgenomen in beleid.²

Stijging van de kosten

Er zijn drie ontwikkelingen die de stijging van de bouwkosten veroorzaken:

1. De bouwkosten voor aannemers en installateurs explosief gestegen.

Dit leidt tot problemen bij de realisatie van onze scholenbouwprojecten. Volgens het huidige beleid gebruiken we de VNG-normering om de hoogte van het normbedrag te bepalen. Dit beleid voldoet niet, want het sluit niet aan bij deze explosieve prijsstijgingen. Ervaring en onderzoek leert dat de voorzieningen nieuwbouw en renovatie niet tegen deze norm kunnen worden gerealiseerd. Ze zijn niet marktconform. Hetgeen in de sector als bekend wordt verondersteld. Daarom adviseren we het college om van de VNG-norm af te wijken.

2. Daarnaast zijn er zogenaamde wijzigingen in de omstandigheden sinds het POH24 is gemaakt.

Dit betekent concreet dat de leerlingenaantallen op de scholen zijn gewijzigd. Daardoor is er een andere vloeroppervlakte nodig. Door de doorrekening hiervan wijzigt het normbedrag ook.

3. Ook wordt een intern projectleider toegevoegd aan de bouwheer.

De intern projectleider treedt als contactpersoon op gemeente en bouwheer en om de beleidsrijke doelen te borgen. Daarnaast signaleert de projectleider koppelkansen op en rond de beoogde bouwlocatie. Deze projectleider was altijd al verbonden aan een scholenbouwproject. Sinds kort dient deze ook expliciet bekostigd te worden. Het advies van Team Projecten is om hier 6% van de stichtingskosten voor te rekenen.

Deze ontwikkelingen maken dat we adviseren om de adviezen in het POH24 aan te passen en de financiële middelen te verhogen, opdat de ontwikkeling van de onderwijshuisvesting in onze gemeente door kan gaan.

Het probleem dat we willen oplossen, is dat POH24 niet tot uitvoering komt vanwege een te laag beschikt normbedrag. Wanneer het normbedrag wordt verhoogd, kan de gemeente op korte termijn POH24 tot uitvoering brengen.

In de aangepaste versie van het POH24 staat uitgebreid het aangepaste advies, inclusief toelichting en berekening beschreven. Samengevat geldt dat we de volgende voorzieningen kunnen realiseren en waarbij sprake is van:

- obs. Bûtenstrong in Boazum. (renovatie/vernieuwbouw). Nieuw normbedrag, projectleiderskosten en lagere leerlingenprognose;
- cbs. It Fûnemint in Wommels (uitbreiding). Nieuw normbedrag en hogere leerlingenprognose;
- basisschool Tusken de Marren in Woudsend (vervangende nieuwbouw). Nieuw normbedrag, projectleiderskosten en hogere leerlingenprognose.

Vervangende nieuwbouw en uitbreiding van een school is de wettelijke taak van de gemeente. Zij heeft hierin zorgplicht. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de instandhouding ervan. Op dit moment is het wetsvoorstel planmatige en doelmatige onderwijshuisvesting in behandeling. Door de Raad van state is onlangs een adviesnota naar de tweede kamer en de koning gezonden. De minister streeft om de wetwijziging per 1 augustus 2025 in werking te laten treden. De grootste wijzigingen zijn:

- de verplichting van het IHP voor gemeenten;
- een meerjarenonderhoudsplan voor schoolbesturen;
- renovatie wordt een voorziening waar de gemeenten voor verantwoordelijk is;
- het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt opgeheven;

¹ Grondslag komt voort uit Wet op het Primair Onderwijs, Wet op de Expertise Centra en Wet op het Voortgezet Onderwijs. De Verordening Onderwijshuisvesting is vastgesteld door de raad op 18 december 2014.

² Toetsingskader 'Renovatie en duurzaamheid' dd 24-11-2020.

In de nabije toekomst zal voor renovatie dus een wettelijke taak gaan gelden. Wanneer deze wetswijziging zal intreden en op welke wijze is momenteel nog niet duidelijk. De voorgestelde wet is in behandeling bij de Raad van State en de verwachting is dat in augustus 2025 meer bekend zal worden.

Financiën:

De totaal benodigde extra middelen betreffen de extra kosten voor renovatie/vernieuwbouw, uitbreiding en nieuwbouw van totaal € 1.817.618 . en voor projectleiderskosten. De beschikbare middelen in het investeringsprogramma Onderwijshuisvesting PO zijn voldoende om deze kosten te dekken.

In de begroting van 2025 is in totaal € 8,6 miljoen beschikbaar voor investeringen in het PO. Zie hieronder het overzicht uit de begroting. Jaarlijks is € 2,8 miljoen beschikbaar voor investeringen. Als het niet wordt gebruikt, blijft dit wel beschikbaar. Als een kredietaanvraag wordt goedgekeurd door het college wordt altijd de eerste regel “opgemaakt”. Dus als een aanvraag van bijvoorbeeld € 350.000 is goedgekeurd, dan wordt PO 2022 op nul gezet en het verschil tussen € 350.000 en € 204.000 gaat dan van PO 2023 af. De laatste jaren is niet elk jaar € 2,8 miljoen ingezet waardoor er nu nog € 8,6 miljoen resteert.

Taakveld Onderwijshuisvesting	ec.nut			
Onderwijshuisvesting PO 2022		50	204	7
Onderwijshuisvesting PO 2023		50	2.800	101
Onderwijshuisvesting PO 2024		50	2.800	101
Onderwijshuisvesting PO 2025		50	2.800	
Onderwijshuisvesting PO 2026		50		
Onderwijshuisvesting PO 2027		50		
Onderwijshuisvesting PO 2028		50		
Totaal onderwijshuisvesting PO			8.604	210

Na het verwerken van ophoging van de kredieten (en de verhoging van de Sint Maartenschool en Duinterten) resteert nog € 5,7 miljoen. Dit is het startbedrag voor het nieuwe IHP. Dit hebben we nu over en kunnen we daarom verrekenen met wat we in totaal gaan investeren. Dus een soort “spaarpotje”.

OBS Bûtensprong wil in 2026 starten met de renovatie/vernieuwbouw. Tijdens de nieuwbouw is tijdelijke huisvesting nodig waarvan de geschatte kosten € 300.000 zijn. In de huidige begroting is een bedrag opgenomen voor eenmalige uitgaven van € 275.000. Dit is niet voldoende om deze kosten te dekken en daarom dient in de begroting voor 2026 een extra bedrag te worden gereserveerd.

De projecten worden begeleid door een interne projectleider. Deze kosten zijn een onderdeel van de investeringskosten van de school en dienen derhalve ook te worden toegevoegd aan het investeringskrediet. Hiervoor wordt het investeringskrediet opgehoogd met 6%.

Kosten voor interne projectleiding

zijn gebaseerd op 6% van de stichtingskosten of renovatiekosten:

- Basisschool Tusken de Marren

Stichtingskosten: € 3.231.045 x 6% = € 193.862

- Obs. De Bûtensprong:

Renovatiekosten: € 1.641.597 x 6% = € 98.459

- Cbs it Fûnemint

Geen projectleiderskosten, want de gemeente is bouwheer. De kosten voor de bouwheer zijn verdisconteerd in (8% van de) stichtingskosten.

Totaal projectleiderskosten: € 292.357

Bijlage(n)

1. Programma en overzicht 2024, aangepaste versie